

Statistik, politik och nytta

Kultur- och bildningsforum, 23 maj 2024

Undersökningen Elevers drogvanor

- Undersökningen Elevers drogvanor är en regional drogvaneenkät
- Region Värmland, Länsstyrelsen Värmland och skolor i Värmland samverkar i planering och genomförande

Utgångspunkter för samverkan

- Länsstyrelsen Värmland har uppdrag att samordna och utveckla det förebyggande ANDTS-arbetet i länet
- Grundskola och gymnasieskola ansvarar för kunskap om risker med bruk av ANDT och elevhälsan erbjuder hälsofrämjande, förebyggande och stödjande insatser
- Region Värmland, Folkhälsoavdelningen, har uppdrag att kartlägga, analysera och sammanställa den värmländska befolkningens hälsoutveckling och sambanden mellan hälsa och dess förutsättningar (risk-friskfaktorer)

Överenskommelse för samverkan kring undersökningen Elevers drogvanor

- Signerats av parterna Länsstyrelsen, Regionen, kommunal skolchef
- Syfte, vad undersökningen ska bidra med
- Deltagande är kostnadsfritt
- Styrgrupp
- Ansvarsfördelning
- Tillgång till insamlade och sparade data
- Återrapportering

Undersökningen Elevers drogvanor bidrar med aktuell kunskap...

- Om elevers attityder till och vanor av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar (ANDTS)
- För att över tid kunna följa utvecklingen av ungdomars attityd till och användning av ANDTS
- För jämförelser av ANDT-indikatorer mellan kommun, län och riket
- För planering och beslut av främjande och förebyggande insatser på läns-, kommun- och skolnivå
- För att samla olika aktörer i det förebyggande arbetet

Metod

- Webbenkät till elever i årskurs 9 och gymnasiet år 2
- Enkäten innehåller 47 frågor
- Enkäten besvarades anonymt under lektionstid
- År 2023: totalt 3 590 svar, 2 018 i årskurs 9 och 1 572 i gymnasiet år 2

Tonåringar i Värmland snusar mer – men dricker mindre

Resultaten är relativt oförändrade från den senaste undersökningen. Men vi kan se förändringar över längre tid.

- Alkoholkonsumtionen är lägre än för 10 år sedan
- Snus allt vanligare bland värmländska elever
- Många erbjuds narkotika

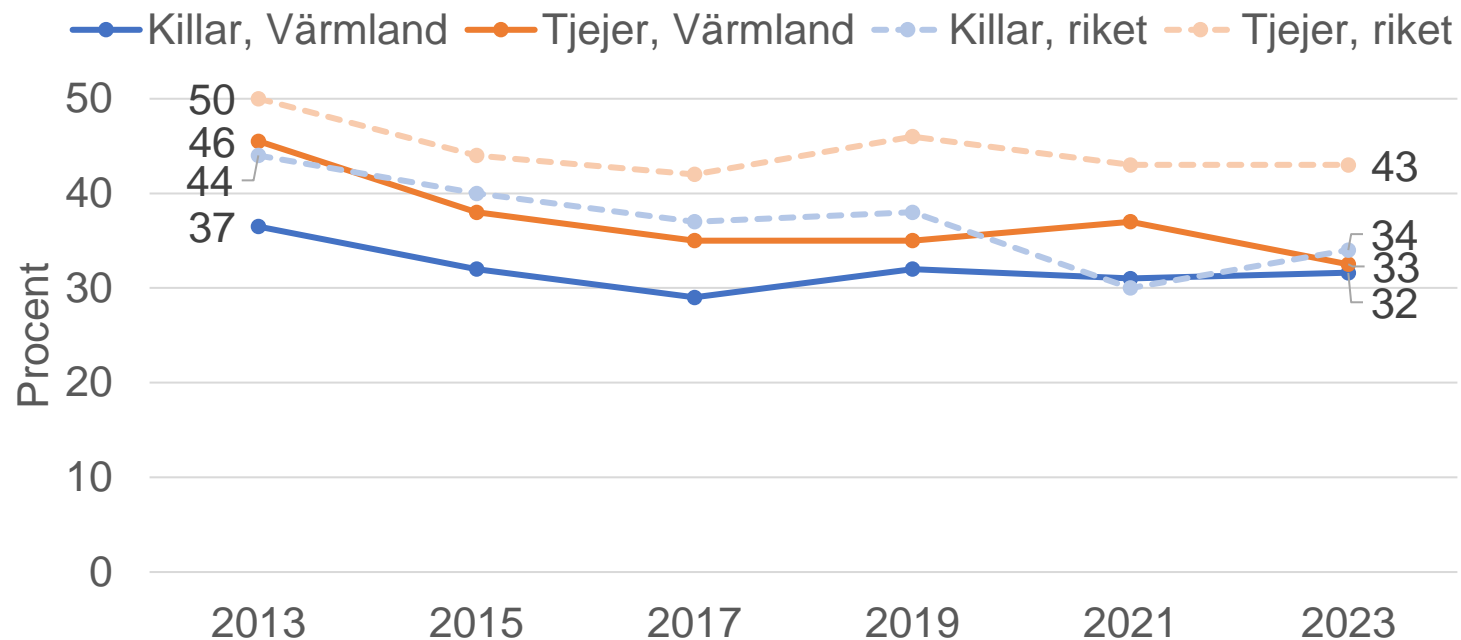

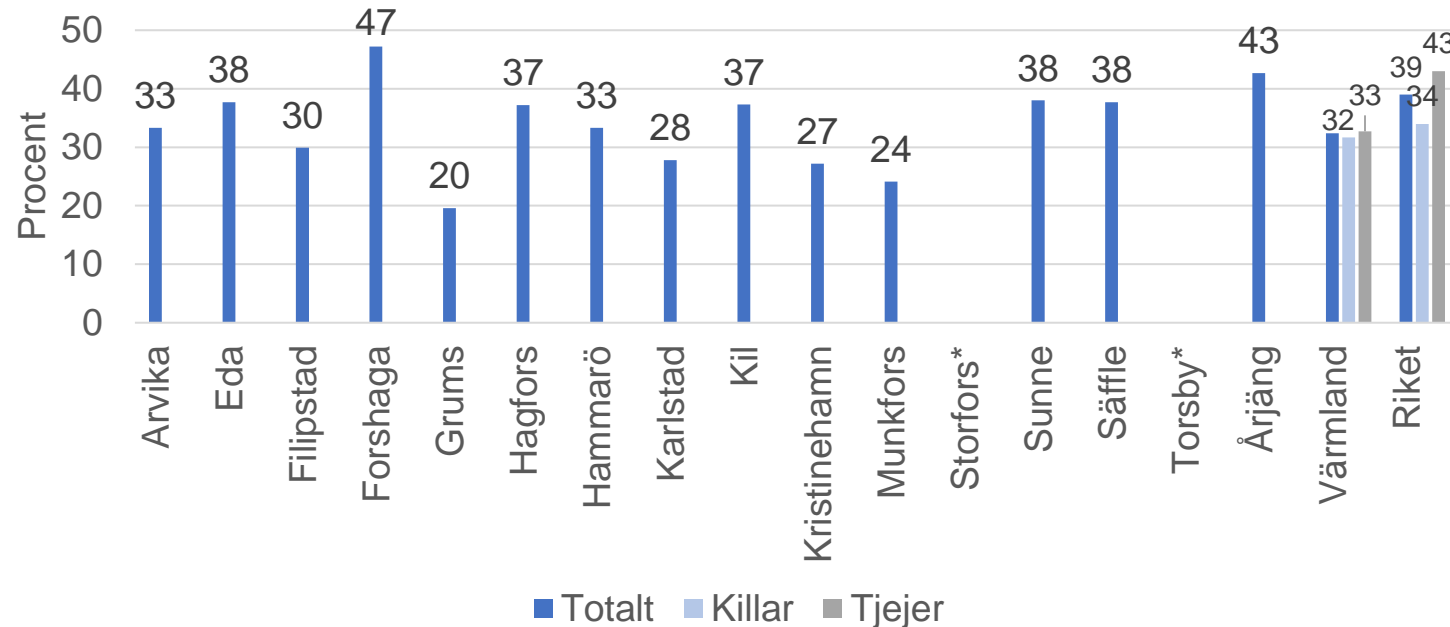
Alkoholkonsumtion

Andel alkoholkonsumenter i årskurs 9 Värmland och riket år 2013 - 2023

Andel alkoholkonsumenter i årskurs 9 Värmland med kommuner, riket år 2023

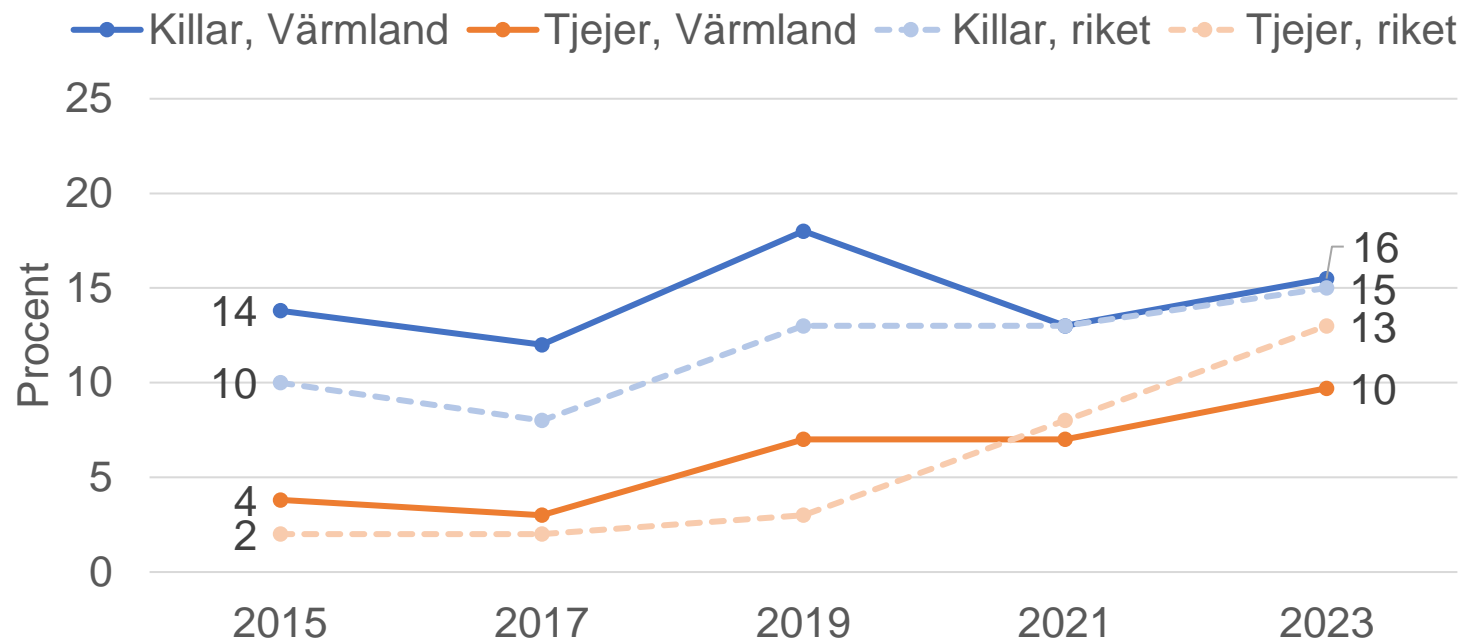

Cigarrettrökning, e-cigarrettrökning,
vattenpipa och snusning

Tobaksbruk

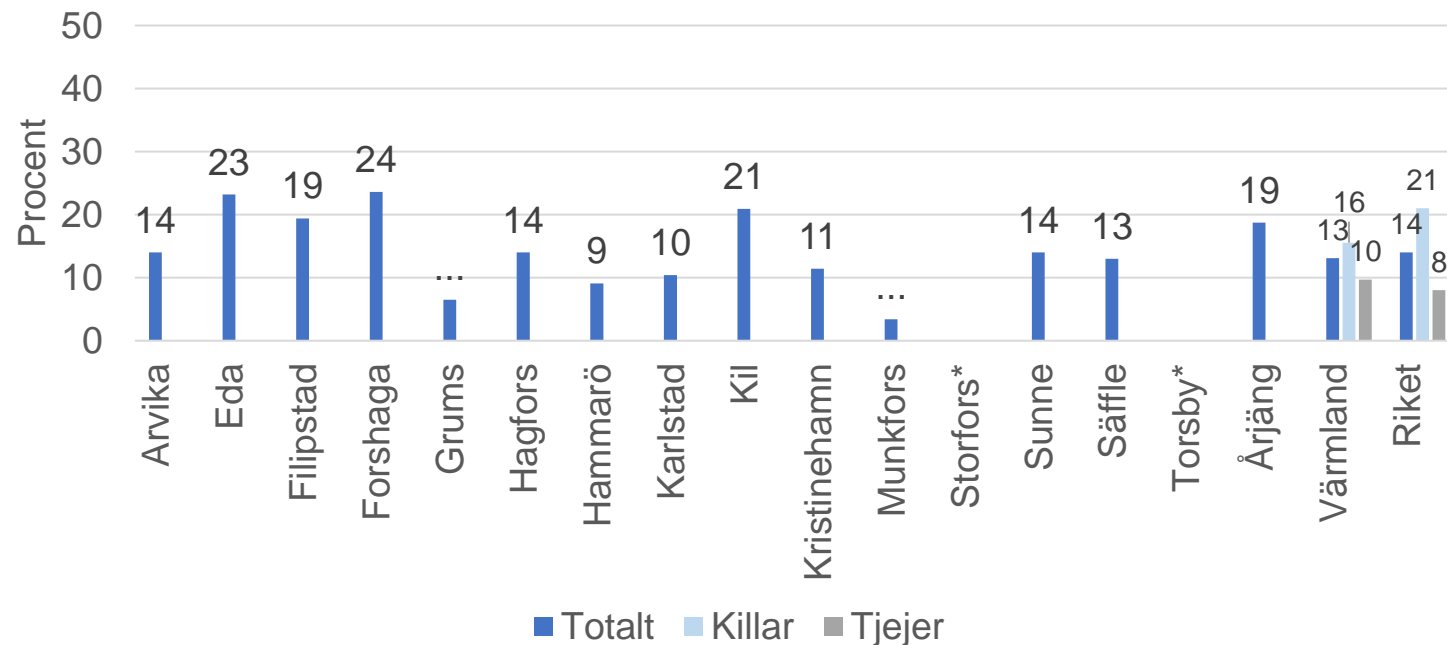

Andel elever i årskurs 9 som snusar Värmland och riket år 2015 - 2023

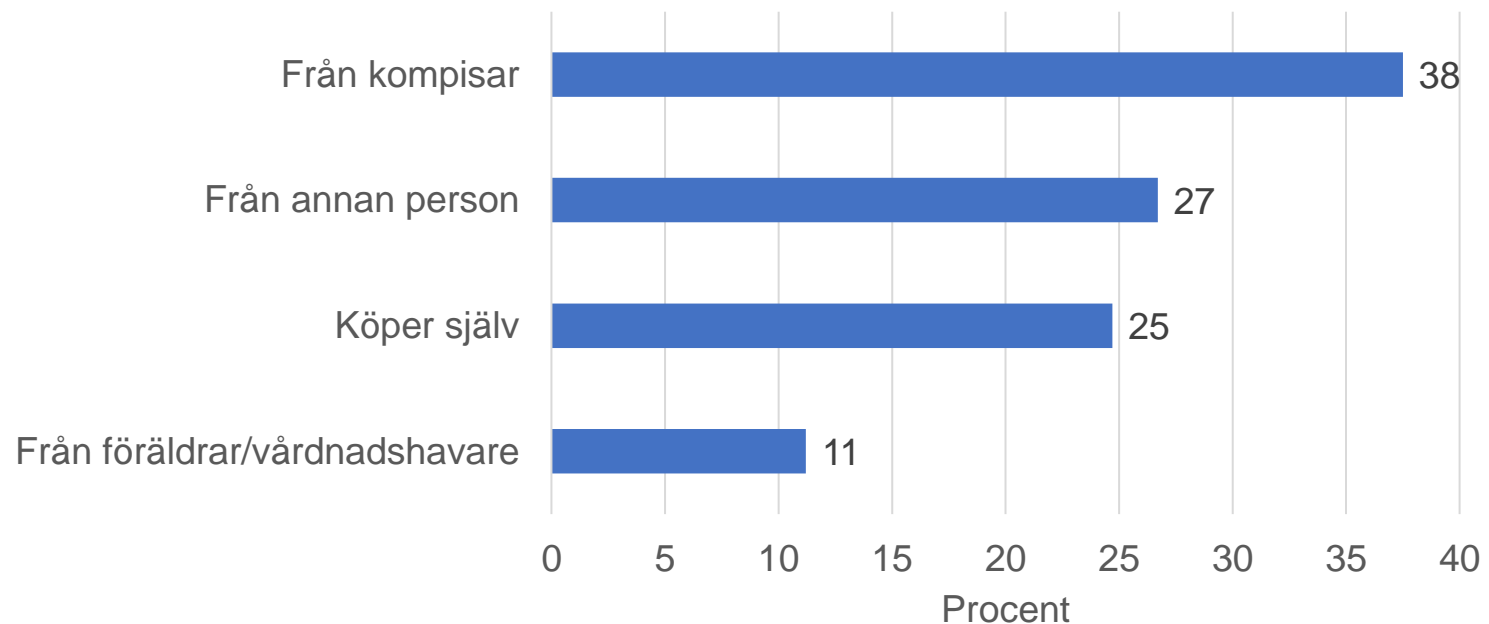
Andel snusare i årskurs 9

Värmland med kommuner, riket år 2023

Hur får du vanligen tag på snus?

Andel bland snusande elever, årskurs 9, Värmland år 2023

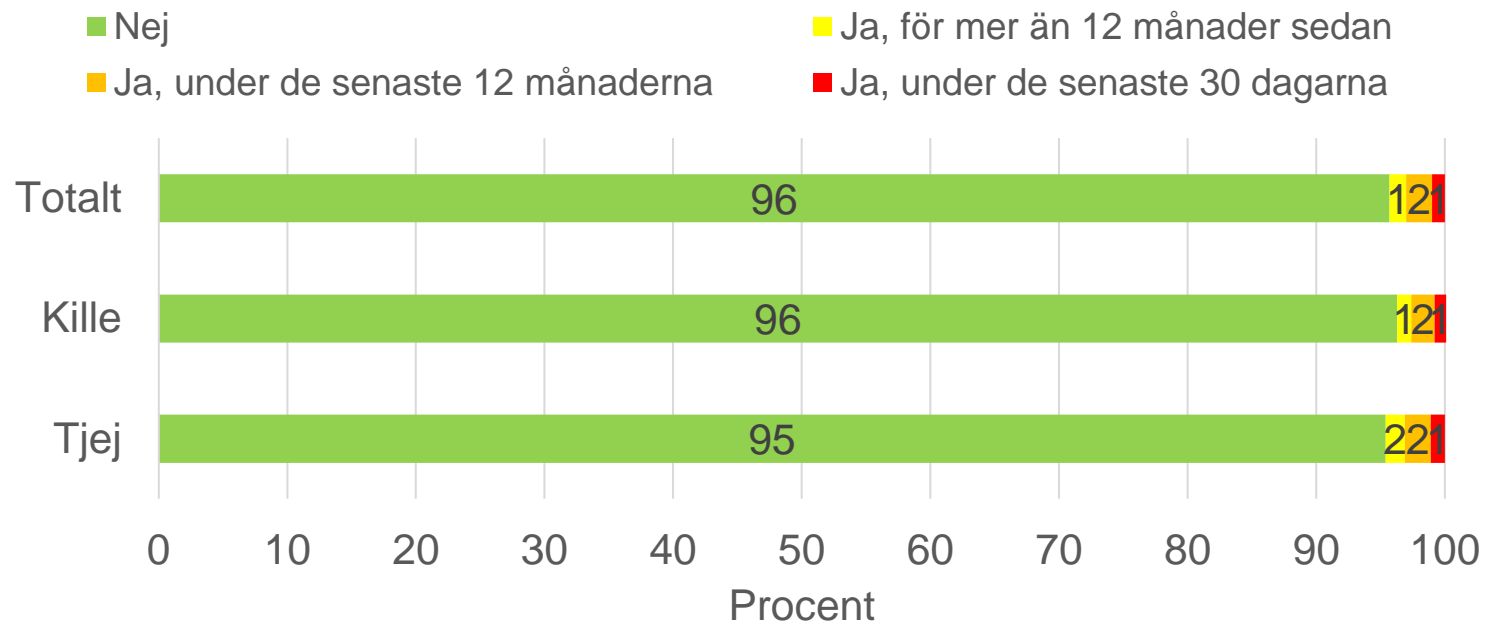

Narkotika

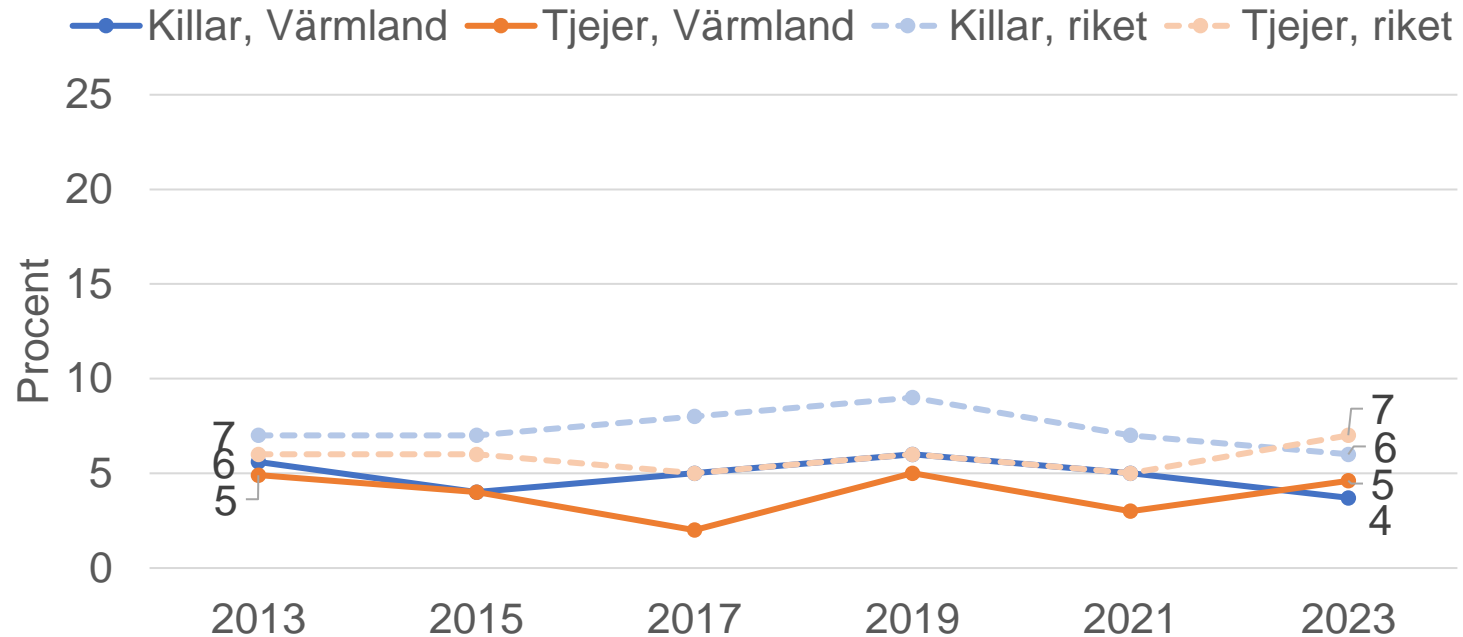
Har du någon gång använt narkotika?

Andel elever i årskurs 9, Värmland år 2023

Andel elever i årskurs 9 som någon gång har använt narkotika Värmland och riket år 2013 - 2023

Elevers drogvanor i Torsby kommun

I Torsby redovisas resultaten till olika målgrupper som:

- Elever (fokusgrupper, elevsamtal gymnasieskolan)
- Föräldrar (föräldramöten/föreläsningar)
- Personal (info)
- Politiker (info BUN)

”Viktigt att alla målgrupper får ta del av materialet och höra om trender över tid och vad vi ser lokalt!”

Utifrån resultaten jobbar vi med:

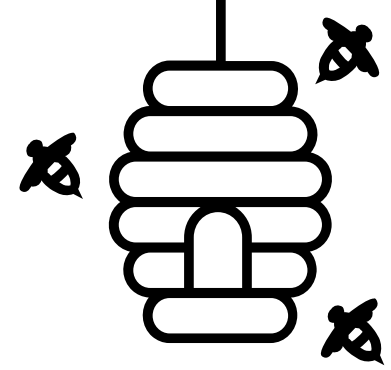
- Analys i olika forum för att diskutera förutsättningar och adekvata insatser i det brottsförebyggande/ANDT-förebyggande arbetet.

Elevers drogvanor används för information, planering och uppföljning, Kristinehamns kommun

Droganvändningen bland elever i årskurs 9 i Kristinehamn är på nedgång jämfört med för två år sedan. Det framkommer i undersökningen Elevers drogvanor 2023 [Färre niondeklassare använder droger i Kristinehamn | SVT Nyheter](#)

”En av nycklarna till en minskad droganvändning i Kristinehamn har varit ett samarbete mellan polisen, socialtjänsten, föräldrar och fritidsgården.

Relationen mellan barn och förälder är den allra viktigaste och ger en väldigt stor förändring, säger Emelie Norgren, enhetschef för familjeenheten på Socialtjänsten.”

**Vad tar du som
politiker
med dig från den
här
presentationen?**

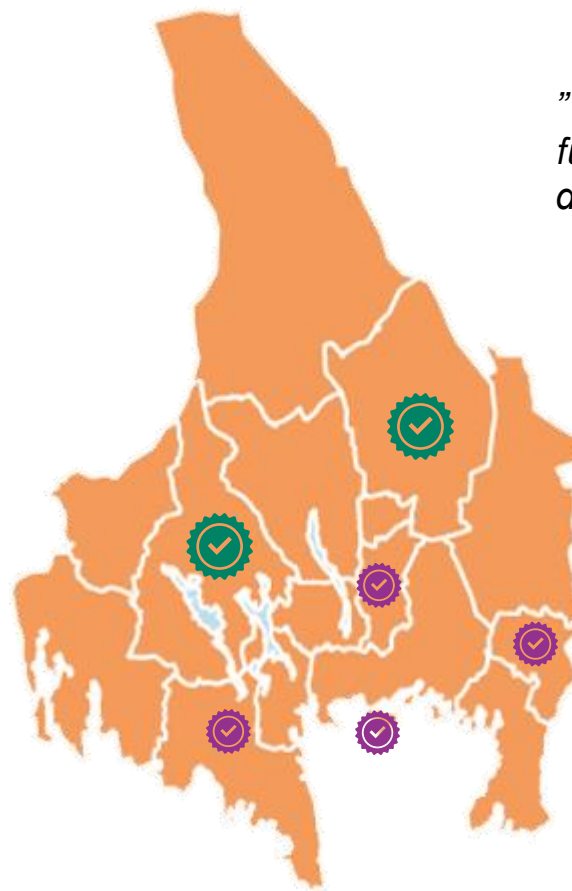

Tack!

Region
Värmland

Nyttan med folkhälsodata

” Härligt att se och uppleva att olika funktioner i kommunen möts, trots att det inte vanligtvis gör det! ”

” Detta gav både bra kunskap och inspiration framåt ”

” Bra att resultatet av gruppdiskussioner tas tillvara och att det blir ett fortsatt arbete. Att det tas vidare ”

Syftet är att

Genom gemensamt lärande öka nyttan med folkhälsodata och fördjupa förståelsen av hur den kan användas i hälsofrämjande utvecklingsarbete.

Innehållet i stora drag

- Inramning av folkhälsoområdet
- Folkhälsopolitiken och tillhörande data
- Dialog och grupparbete
  - hur blir det till nytta för oss i kommunen?

Folkhälsa, politik och befolkningsdata

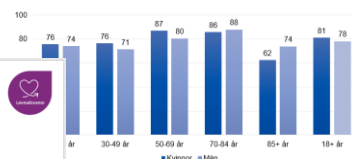

Levnadsvanor

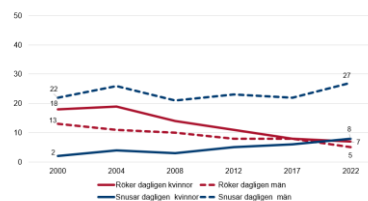
Handlar om främja en god hälsa. Att stärka människors handlingsutrymme och möjligheter till hälsosamma vanor.

Fokusområden för att nå effekt:
begränsad tillgänglighet till hälsoskadliga produkter, ökad tillgänglighet till hälsofrämjande produkter, miljöer och aktiviteter samt stärka arbetet med levnadsvanor i välfärdens organisationer.

Andel (%) 18 år och äldre som vistas ute i park eller grönområde minst några gånger per vecka, per kön och åldersgrupp, Värmland år 2022

Andel (%) 18-79 år som röker dagligen och andel som snusar dagligen, per kön, Värmland 2000-2022 (ålderstandardiserade uppgifter)

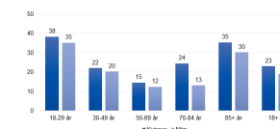

Kontroll, inflytande och delaktighet

Handlar om att främja alla möjligheter till kontroll, inflytande och delaktighet i samhället och i sitt dagliga liv.

Fokusområden för att nå effekt:
Ett jämlikt deltagande i demokratin, ett jämlikt deltagande i det civila samhället, arbetet för de mänskliga rättigheterna, sexual- och reproduktiv hälsa och rättigheter samt ökad kontroll, inflytande och delaktighet för vissa individer och grupper.

Andel (%) 18 år och äldre som besväras av ensamhet och isolering, per kön och åldersgrupp, Värmland år 2022

Källa: Liv och hälsa 2022

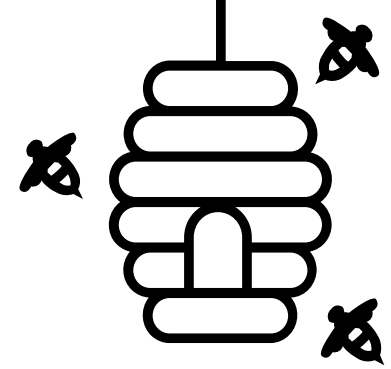

Folkhälsa i siffror – samlad data på vårdgivarwebben

[Folkhälsa i siffror - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se)

Folkhälsa i siffror	▼
Nyttan med folkhälsodata	
Folkhälsan i Värmlands kommuner	
Liv och hälsa	
Hälsa på lika villkor	
Elevers drogvanor	
Om värmlänningarna	
Rapporter	

Hur kan du som politiker ha nytta av folkhälsodata?

Tack för att ni har lyssnat!

- annabeata.brunzell@regionvarmland.se
- [Nyttan med folkhälsodata - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se/nyttan-med-folkhalsodata)
- [Folkhälsa i siffror - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se/folkhalsa-i-siffror)
- Ett bonustips! E-utbildningen "God och jämlik hälsa för samhällets utveckling"
[E-utbildningar — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/utbildning)